

KURATORIUM
OŚWIATY
W KRAKOWIE

Kod ucznia:

**MAŁOPOLSKI KONKURS JĘZYKA POLSKIEGO
DLA UCZNIÓW GIMNAZJÓW
W ROKU SZKOLNYM 2015/2016**

Etap wojewódzki – 8 marca 2016 r.

**Temat: „Ból i radość leżą razem w jednej łupinie - ich mieszanina
jest ludzkim losem”**

Zadanie	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.a	9.b	9.c
Punktacja	3	4	2	2	1	2	6	2	3	1	1
Punkty przyznane											
Zadanie	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	SUMA
Punktacja	3	1	1	2	1	1	1	2	4	27	70
Punkty przyznane											

Kody sprawdzających:

1. 2.

Miejsce na dane ucznia

Droga Gimnazjalistko, Drogi Gimnazjalisto!

- 1. Test składa się z 19 zadań.***
- 2. Na rozwiązanie testu masz 120 minut.***
- 3. Za poprawne rozwiązanie wszystkich poleceń możesz otrzymać maksymalnie 70 punktów.***
- 4. Pracuj spokojnie. Przeczytaj uważnie wszystkie polecenia i załączone teksty.***
- 5. Odpowiedzi wpisuj długopisem lub piórem w wyznaczonych miejscach testu. Praca napisana ołówkiem nie będzie sprawdzana.***
- 6. Odpowiedzi formułuj zgodnie z normą językową.***
- 7. Nie używaj korektora, błędną odpowiedź przekreśl.***

Życzymy Ci powodzenia!
Organizatorzy konkursu

**...uczestnik godów,
Na które swych wybrańców sprasza sztuka boska...**

Irving Stone, *Udręka i ekstaza*

1. (0-3) Florentyńczycy uznawali, że życie jest po to, by się nim cieszyć. Radości dostarczało im nie tylko jedzenie i wino, ale także codzienny kontakt ze sztuką. Zapoznaj się z przytoczonymi poniżej fragmentami powieści Irvinga Stone'a i wpisz we wskazanych miejscach odpowiednie informacje z ramki.

Vespucchi Duomo Ghirlandaio Granacci Il Magnifico Donatello Pałac Medyceuszów

(...) kochał Florencję. To miasto było mu religią. Życie całe spędzał na malowaniu jego mieszkańców, pałaców, ich wytwornie urządzonej wnętrz, architektury Florencji, ulic tętniących życiem, religijnych i politycznych obchodów w mieście. A cóż za oko posiadał! Nic mu nie uszło! Ponieważ nikt nie zamawiał u niego obrazu Florencji, uczynił z Florencji Jerozolimę. Pustynię palestyńską zastępowała Toskania, a wszystkie postacie biblijne przedstawiały współczesnych florentyńczyków.

Nazwisko malarza -

Michał Anioł przystanął na Via Larga, by przez chwilę podziwiać pałac, i przejął go zachwyt nad piękną obróbką kamienia. Chociaż widział ten pałac ze sto razy, zawsze wydawał mu się nowy i nieznanym. (...)

- Każdy kamień tej rustyki jest tak doskonały - rzekł Michał Anioł - że powinien stać w loggii na piedestale.

(...) Loggia miała wspaniałe arkady, wysokie na trzydzieści stóp, wzniesione z pietra forte, mocnego kamienia. Pod nimi zbierali się obywatele Florencji, kupcy i politycy (...), tu przychodzili artyści i studenci, by dyskutować o swoich projektach. Na każdego czekał kawał ciasta i szklanka słodkiego, białego greckiego wina, „najlepszego napoju szlachetnie urodzonych”.

Nazwa budowli -

Michał Anioł z otwartymi ustami patrzył na „Dawida” (...), tak młodego i łagodnego (...), którego smukłe ramię trzymało olbrzymi miecz, lewa noga wyginała się wdzięcznie, by obuta w rozpięty sandał stopa mogła spocząć na ściętej głowie Goliata. Podwójny cud, myślał Michał Anioł: i ta atlasowo gładka doskonałość brązowego odlewu, do czego, jak wiedział, przyczynił się Bertoldo, i to, że ktoś tak delikatny, równie niemal wątki jak Contessina, mógł zabić Goliata.

Nazwisko twórcy dzieła -

- Była to największa piękność, jaka kiedykolwiek żyła w Europie - mówił Lorenzo. - To nieprawda, że Simonetta była kochanką mego brata Giuliana. Kochał się w niej jak cała Florencja, ale platonicznie. Pisał do niej sentymentalne poematy... ale jego kochanką była Antonia Gorini i z nią miał syna, mego bratanka Giulio. To Sandro Botticelli kochał Simonettę, choć wątpię, czy kiedykolwiek zamienił z nią słowo. Ona widnieje na wszystkich jego obrazach: Wiosna, Wenus, Pallas. Nikt nigdy nie malował tak doskonałej piękności kobiecej.

Nazwisko modelki Botticellego -

2. (0-4) Michał Anioł spotkał na swej drodze wielu nauczycieli. Sformułuj po dwie różne zasady, które przekazał młodzieńcowi każdy z wymienionych niżej mistrzów.

Topolino

Zasady dotyczące ciosania kamieni:

.....
.....

Ghirlandaio

Zasady dotyczące malarstwa:

.....
.....

Bertoldo

Zasady dotyczące przygotowania do pracy rzeźbiarza:

.....
.....

Czwórka Platowska

Zasady obowiązujące prawdziwego artystę:

.....
.....

3. (0-2) Mentorzy Michała Anioła wpoili mu nie tylko zasady tworzenia dzieł sztuki. Jakim próbom Bertoldo i Lorenzo poddawali charakter młodzieńca, by ostatecznie stwierdzić, że Michał Anioł może stać się dziedzicem wielkich florenckich rzeźbiarzy? W formie zdań pojedynczych podaj po jednym działaniu Bertolda i Lorenza.

Działanie Bertolda:

.....

Działanie Lorenza:

.....

4. (0-2) Wspieranie artystów było dla Lorenza Medici źródłem radości. Wymień cztery zasługi Lorenza jako mecenasa kultury.

-
-
-
-

5. (0-1) Irving Stone przytacza jako motto swej powieści jeden z sonetów Michała Anioła. Rzeźbiarz tak pisał o sobie:

*Jam się urodził ni ślepy, ni głuchy,
Pięknu pokrewny ogniem mego łona (...)*

Zaznacz właściwe dokończenie zdania.

Ogień, o którym pisze Michał Anioł w tym sonecie, oznacza

- a) ognisko domowe, za którym twórca zawsze tęsknił.
- b) pasję wywołującą przymus tworzenia.
- c) przekonanie artysty, że - dzięki swej mocy twórczej - stoi on ponad Bogiem.
- d) karę za popełnione grzechy.

Sandro Botticelli, *Wiosna (Primavera)*

6. (0-2) Każdej z wymienionych w tabeli postaci przedstawionych na obrazie *Primavera* przyporządkuj gest lub atrybut.

Postać z obrazu	Gest lub atrybut postaci
Wiosna (Primavera)	
Wenus (Wenera)	
Merkury (Hermes)	
Amor (Kupidyn)	
Trzy Gracje (Charyty)	

7. (0-6) Lorenzo Medici poszukuje do swej kolekcji obrazu. Stawia jeden warunek: dzieło musi wyrażać radość życia. W imieniu wybranego członka Czwórki Platońskiej napisz list do Lorenza. Przekonaj Il Magnifico, że powinien zakupić *Wiosnę* Botticellego.

Podaj dwa argumenty przemawiające za tym, że obraz wyraża radość życia.

Argumentując, przywołaj dwa różne pojęcia z zakresu malarstwa.

Uwzględnij prawdopodobny czas napisania listu.

Praca powinna zająć przynajmniej połowę wyznaczonego miejsca.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

KRYTERIUM	7.1	7.2	7.3	7.4	7.5	SUMA PUNKTÓW
LICZBA UZYSKANYCH PUNKTÓW						

Wisława Szymborska, *Radość pisania*

8. (0-2) W utworze Wisławy Szymborskiej pojawia się stwierdzenie: *Okamgnienie trwać będzie tak długo, jak zechcę.*

a) Zacytowane powyżej błyskotliwe i zaskakujące sformułowanie, które z gry sprzecznych pojęć wyprowadza nieoczekiwaną prawdę, nosi nazwę

nazwa środka stylistycznego

b) Wyjaśnij, jak rozumiesz wypowiedziane przez podmiot liryczny słowa: *Okamgnienie trwać będzie tak długo, jak zechcę.*

.....

.....

.....

Znam gorycz i zawody, wiem, co ból i troska...

Hanna Krall, *Zdążyć przed Panem Bogiem*

9. Marek Edelman powiedział: *Wtedy zrozumiałem, że najważniejsze ze wszystkiego jest nie dać się wpełznąć na beczkę. Nigdy, przez nikogo. Rozumiesz?*

a) (0-3) Przedstaw w czterech-pięciu zdaniach wydarzenie, do którego nawiązuje Marek Edelman w tekście *Zdążyć przed Panem Bogiem*. Uwzględnij następujące informacje: wszyscy uczestnicy wydarzenia i ich zachowania, czas i miejsce.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b) (0-1) Wyjaśnij znaczenie słów *nie dać się wepchnąć na beczkę*.

.....

.....

c) (0-1) Jakie działania podejmował w getcie Marek Edelman, by *nie dać się wepchnąć na beczkę*. Podaj dwa przykłady z utworu.

.....

.....

10. (0-3) Marek Edelman opowiada o bohaterach żyjących w nieludzkim świecie. Odwołując się do tekstu *Zdążyć przed Panem Bogiem*, podaj po jednej informacji potwierdzającej piękno postawy wskazanej postaci.

Postać	Informacja z tekstu
Pola Lifszyc	
Teodozja Goliborska	
Mietek Dąb	
Henryk Grabowski („Słoniniarz”)	

11. (0-1) Wskaż jedną różnicę między ludźmi i nieliniowcami ujawniającą się w nieprzewidywanych, skomplikowanych sytuacjach. Udziel odpowiedzi w formie zdania współrzędnie złożonego przeciwstawnego.

.....

.....

12. (0-1) W formie jednego zdania wyjaśnij, czym - według Lema - jest „ludzka poczciwość”?

.....

.....

13. (0-2) W odniesieniu do *Rozprawy* oceń prawdziwość poniższych informacji. Wpisz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F - jeśli jest fałszywa.

Lp	Informacja	P/F
1.	<i>Rozprawa</i> to opowieść o ludziach zmagających się z siłami, które sami wyzwolili.	
2.	Autor <i>Rozprawy</i> przekonuje nas, że słabości ludzi mogą okazać się ich siłą.	
3.	Lem uważa, że największym szczęściem dla ludzkości byłoby wyzbycie się emocji.	
4.	Calder przegrał, ponieważ nie docenił możliwości intelektualnych człowieka.	
5.	Pirxa można uznać za humanistę, gdyż zastanawia się on, co to znaczy „być człowiekiem”.	

I pochwalam tajń życia...

Jan Kochanowski, *Pieśń IX [Nie porzucaj nadzieje]*

Nie porzucaj nadzieje,
 Jakoć sie kolwiek dzieje:
 Bo nie już¹ słońce ostatnie² zachodzi,
 A po złej chwili piękny dzień przychodzi.

Patrzaj teraz na lasy,
 Jako prze zimne czasy
 Wszystkę swą krasę drzewa utraciły,
 A śniegi pola wysoko przykryły.

Po chwili wiosna przyjdzie,
Ten śnieg z nienagła³ zéjdzie
A ziemia, skoro słońce jej zagrzeje,
W rozliczne barwy znowu się odzieje.

Nic wiecznego na świecie:
Radość się z troską plecie,
A kiedy jedna weźmie moc nawiętszą,
W ten czas masz ujrzeć odmianę naprędszą.

Ale człowiek zhardzieje,
Gdy mu się dobrze dzieje;
Więc też, kiedy go Fortuna⁴ omyli⁵,
Wnet głowę zwiesi i powagę zmyli⁶.

Lecz na szczęście wszelakie
Serce ma być jednakie;
Bo z nas Fortuna w żywe oczy szydzi,
To da, to weźmie, jako się jej widzi.

Ty nie miej za stracone,
Co może być wrócone:
Siła Bóg może wywrócić w godzinie;
A kto mu kolwiek ufa, nie zaginie.

1. **nie już** - jeszcze nie.
2. **ostatnie** - po raz ostatni.
3. **z nienagła** - stopniowo.
4. **Fortuna** - w mitologii rzymskiej bogini przypadku, szczęścia; los.
5. **omylić** - zwieść.
6. **zmylić** - tu: stracić.

14. (0-1) Podkreśl terminy, które odnoszą się do *Pieśni IX [Nie porzucaj nadzieje]* Jana Kochanowskiego.

rym parzysty rym męski rym żeński rym przeplatany liryka zwrotu do adresata narrator
apostrofa anafora dialog animizacja zdrobnienie epitet hiperbola onomatopeja
alegoria pytanie retoryczne wiersz wolny wiersz biały didaskalia dydaktyzm

15. (0-1) Jan Kochanowski odwołuje się w *Pieśni IX [Nie porzucaj nadzieje]* do zasady złotego środka. Zapisz tę zasadę w formie zdania złożonego.

.....
.....

Czciciel gwiazd i mądrości, miłośnik ogrodów,
Wyznawca snów i piękna i uczestnik godów,
Na które swych wybrańców sprasza sztuka boska:
Znam gorycz i zawody, wiem, co ból i troska,
Złuda miłości, zwątpień mrok, tęsknot rozbicia,
A jednak śpiewać będę wam pochwałą życia -
Bo żyłem długo w górach i mieszkałem w lasach.
Pamięcią swe dni chmurne i dni w słońca krasach
Przechodzę, jakby jakieś wielkie, dziwne miasta,
Z myślą ciężką, jak z dzbanem na głowie niewiasta,
A dzban wino ukrywa i łyżę w swojej cieśni.
Kochałem i wiem teraz, skąd się rodzą pieśni;
Widziałem konających w nadzieicznej otusze
I kobiety przy studniach brzemienne, jak grusze;
Szedłem przez pola żniwne i mogilne kopce,
Żyłem i z rzeczy ludzkich nic nie jest mi obce.
Przeto myśli me, które stoją przy mnie w radzie,
Choć smutne, są pogodne jako starcy w sadzie.
I uczę miłowania, radości w uśmiechu,
W łzach widzieć słodycz smutną, dobroć chorą w grzechu,
I pochwalam tajń życia w pieśni i w milczeniu,
Pogodny mądrym smutkiem i wprawny w cierpieniu.

16. (0-1) Bohater liryczny *Przedśpiewu* to - według krytyków literatury - *wędrowiec zbierający mądrość życia na odległych szlakach dawnych kultur*. Podaj nazwy kultur, do których nawiązują przytoczone cytaty.

Żyłem i z rzeczy ludzkich nic nie jest mi obce.

.....

Widziałem konających w nadzieicznej otusze

.....

17. (0-2) Podając dwa argumenty, uzasadnij stwierdzenie, że *Przedśpiew* jest przykładem dwudziestowiecznego klasycyzmu. Odnieś się do treści i formy utworu. Posłuż się zdaniami pojedynczymi.

Argument odnoszący się do treści:

.....

.....

Argument odnoszący się do formy:

.....

.....

18. (0-4) Roberto Benigni podzielił swój film na dwie skontrastowane części, które połączył jednak wspólnymi motywami.

Uzupełnij tabelę, podając brakujące informacje. Wyjaśnij, w jakich sytuacjach pojawiają się w poszczególnych częściach filmu wskazane motywy i podaj ich funkcję.

PIERWSZA CZĘŚĆ FILMU	MOTYW	DRUGA CZĘŚĆ FILMU
<p>Krótki opis sytuacji, w której pojawia się motyw: <i>Giosué nie lubi się myć, ale rodzice nie złością się na niego. Próbują przelamać niechęć synka, bawiąc się z nim bez troski.</i></p> <p>Funkcja motywu w filmie:</p>	<p>KĄPIEL</p>	<p>Krótki opis sytuacji, w której pojawia się motyw:</p> <p>Funkcja motywu w filmie:</p>
<p>Krótki opis sytuacji, w której pojawia się motyw:</p> <p>Funkcja motywu w filmie:</p>	<p>POWITANIE „BUONGIORNO PRINCIPESSA” („Dzień dobry, księżniczko”)</p>	<p>Krótki opis sytuacji, w której pojawia się motyw:</p> <p>Funkcja motywu w filmie: <i>Ukazanie miłości jako siły, która daje nadzieję i moc przetrwania.</i></p>

19. (0-27) Napisz przemówienie, które wygłosisz na spotkaniu Koła Młodych Filozofów. Uczyń przedmiotem rozważań przytoczone niżej słowa pisarza Gibrana Kahlila Gibrana: *Niektórzy z was powiedzą: „Radość jest większa od bólu”, a inni: „Nie, większy jest ból”. Ale ja mówię, że są nierozłączni. Posuwają się tymi samymi krokami i jeśli jedno usiądzie obok was przy stole, pamiętajcie, że drugie śpi na waszym łóżku. Jesteście jak szale wagi, które wahają się między bólem a radością.*

Podaj trzy argumenty. Przywołaj przykłady z trzech tekstów kultury wymienionych na liście lektur III etapu Małopolskiego Konkursu Języka Polskiego. Odnies się do kontekstu filozoficznego lub historycznego.

Zadbaj o zróżnicowany dobór środków retorycznych.

Pamiętaj, że Twoja praca musi zająć co najmniej połowę wyznaczonego miejsca.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

KRYTERIUM	I								II	III			IV		V		SUMA
	1	2	3	4	5	6	7	8	1	1	2	3	1	2	1	2	
LICZBA PUNKTÓW																	

BRUDNOPIS

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A series of horizontal dotted lines spanning the width of the page, intended for writing.